

Tot 1 juli 2012 is kolonel Frank Peersman als CLAS projectmanager belast met de Reorganisatie CIS eenheden. Onder zijn regie zijn (aanvullende) studies uitgevoerd die aan de basis staan van onder andere een taakstellende personeelsreductie van 101 functies bij de CIS eenheden. Daarnaast vormt deze studie de onderlegger onder een fundamentele herschikking van CIS materiaal binnen het CLAS. In dit artikel gaat kol Peersman daar nader op in.

ACHTERGROND

De toestand van de rijksbegroting heeft het kabinet gedwongen tot ingrijpende maatregelen. Defensie is hiervan niet uitgezonderd en staat voor de zware opgave binnen enkele jaren structureel € 635 miljoen te bezuinigen, ongeveer 9 procent van het beïnvloedbare deel van de defensiebegroting. Daar bovenop moet er binnen de defensiebegroting de komende jaren € 175 miljoen worden bezuinigd en herschikt om de financiële huishouding van de krijgsmacht op orde te brengen. Ook moet er financiële ruimte worden gemaakt om een aantal intensiveringen te kunnen invullen, waaronder Cyber. In totaal lopen de bezuinigingen op tot bijna een miljard euro.

In 2010 zijn diverse studies uitgevoerd om opties te bedenken hoe er bezuinigd zou kunnen worden. Een van de studies die voor de Verbindingsdienst van direct belang is, is de studie 3.1 Operationele logistiek en Gevechtssteun en daarbinnen het deelgebied CIS. Aan deze studie heeft een aantal collega's van de Verbindingsdienst meegewerkt. De uitkomst van het deel CIS was een pakket aan maatregelen met een onderlinge samenhang. Een van de voorstellen was het oprichten van een Joint C2 Ondersteuningscommando, waarin alle CIS eenheden van defensie, inbegrepen de scholen en de Joint CIS Group, samen zouden komen.

De resultaten van alle studies (meer dan 20) zijn ingediend bij de plaatsvervangend CDS en plaatsvervangend secretaris-generaal, die namens de minister van Defensie de regie voerden. Die resultaten zijn input geweest voor het besluit dat de minister vervolgens heeft genomen. Het is niet zo dat er een keuze is gemaakt uit de voorgelegde opties. De minister heeft vervolgens besloten hoe hij de bezuinigingen ingevuld ziet en dit bekend gemaakt met zijn beleidsbrief van 8 april 2011. Aansluitend heeft de secretaris-generaal op 1 augustus 2011 zijn startbrief uitgegeven waarmee hij de commandanten van de defensieonderdelen de opdracht geeft om de maatregelen te implementeren. Aangezien de maatregelen veel gevolgen zullen hebben voor de eenheden van de landmacht heeft de commandant Landstrijdkrachten er voor gekozen om een masterplan ATLANTA uit te geven, waarin voor het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) alle maatregelen in samenhang worden gezien. Het masterplan bestaat uit tientallen projecten en het project Reorganisatie CIS-eenheden is er daar een van. Voor elk project is een projectmanager aangewezen, die een specifieke opdracht heeft meegekregen.

OPDRACHT

De initiële opdracht die ik als projectmanager heb gekregen, was: "Reorganiseer 101

CIS bataljon, het binationale CIS battalion van 1 GNC en waar nodig de C2OST-elementen". Daarbij moesten ten minste 89 functies worden bespaard. De opdracht is lopende het traject een paar keer licht bijgesteld en verfijnd, enerzijds als gevolg van afstemming en raakvlakken met andere projecten, anderzijds vanwege nieuwe informatie die beschikbaar kwam. Zo werd in de tussentijd ook gewerkt aan de numerus fixus. Dat is een systeem waarbij op basis van het beschikbare budget voor personeel is berekend uit hoeveel functieplaatsen defensie nog kan bestaan, gedifferentieerd naar aantal per rang en krijgsmachtdeel dan wel per schaal voor de burgermedewerkers. Daaruit bleek dat voor het CLAS het aantal huidige functieplaatsen minus de opgedragen reductie nog steeds hoger was dan het aantal functieplaatsen dat het CLAS op 1 januari 2016 nog mag hebben. Als gevolg hiervan kreeg elke projectmanager een algemene aanvullende opdracht om aanvullende besparingen te zoeken en de gevolgen daarvan aan te geven.

STUDIE

Al snel werd duidelijk dat de opgedragen reducties vanuit de Bestuursstaf op CIS gebied weliswaar waren gebaseerd op de eerder genoemde studies, maar dat dit aantal was ontstaan door een selectie te maken uit een samenhangend pakket aan maatregelen. Dat betekende dat de reducties niet zonder meer konden worden omgezet in concrete maatregelen, maar dat er een aanvullende studie nodig was hoe de besparingen het best zouden kunnen worden bereikt.

Bij de uitwerking van de aanvullende studie zijn beide CIS bataljons en een verte-

Controlling the Network

Fenced out of area Milsatcom

genwoordiging van de brigades betrokken. Uiteraard is ook gesproken met de collega's die hadden meegewerkt aan de initiële studie 3.1, deelgebied CIS. Eerst is geïnventariseerd welke opdrachten er allemaal liggen voor de verschillende CIS en C2-ondersteunende eenheden. In een aantal gevallen was daar een splitsing te maken in een meest waarschijnlijke inzet en een worst-case inzet. De volgende stap was het koppelen van middelen aan de verschillende opdrachten. Daar waar van toepassing is uitgegaan van de meest waarschijnlijke inzet.

Naast deze opdrachten zijn ook zaken bekeken die in het recente verleden hun invloed hebben gehad op de verbindingseenheden, maar die nooit gepaard zijn gegaan met het indelen van aanvullende middelen, hetzij personeel hetzij materieel. Zo heeft 101 CISbat in het verleden een aantal aanvullende opdrachten gekregen, zonder alle bijbehorende middelen; bijvoorbeeld het zelf gaan verzorgen van de opleiding van de soldaten (binnen het CLAS bekend als H2IOT) of het beheer van de CLAS-brede (en soms defensiebrede) pool aan CIS middelen. Andere voorbeelden zijn het gebrek aan onderwijsleermiddelen op de School Verbindingsdienst, of de deelstudie commandovoering van het KCT, die in het verleden wel was goedgekeurd, maar waar nooit aanvullende middelen voor waren ingedeeld.

De C2-ondersteunende keten bestaat – net als andere ketens – uit besturende elementen en uitvoerende elementen. In beginsel is alleen gekeken naar de uitvoerende elementen, omdat de besturende elementen altijd nodig zijn, of er nu veel of weinig uitvoerende elementen zijn te besturen. Je zou zelfs kunnen redeneren dat het besturend element meer werk krijgt naarmate de uitvoerende elementen worden gereduceerd, bijvoorbeeld door (nog) meer planning en prioriteitstelling. Dat betekent dat in de studie de sturende elementen G6'n, S6'n en

'Foxtrots' (vroeger: sergeant verbindingen) buiten schot zijn gebleven.

Uit de studie kwam in eerste instantie het aantal en het soort middelen dat nodig is om de verschillende inzetopties te kunnen ondersteunen. De vervolgvraag is hoe je die capaciteiten dan gaat organiseren. Daarbij zijn twee extreme opties bekeken om een 'linker- en rechtergrens' te kunnen vaststellen. Het ene (theoretische) uiterste is alle C2 ondersteunende middelen binnen het CLAS concentreren in een groot CIS bataljon of CIS Commando. Dat zou inhouden dat dit CIS bataljon zou moeten voorzien in alle behoefte voor C2 ondersteuning van de brigades en bataljons/zelfstandige compagnieën, waaronder ook oefeningen en staftrainingen. Dat zou niet efficiënt zijn gezien de reistijden die gaan ontstaan en bovendien zou de directe binding, die de C2 ondersteunende elementen nu hebben met de meeste eenheden, verloren gaan. Het andere theoretisch uiterste is het opheffen van 101 CIS bat en het opdelen van deze capaciteiten over de brigades. Ook dat is niet wenselijk, o.a. omdat we dan schaarse capaciteiten gaan versnipperen, omdat we geen enkele brigade voldoende middelen kunnen geven om de eigen broek op te houden. Dat zou weer leiden tot erg veel extra coördinatie tussen de brigades en steunverleningen over en weer. Slotsom was dat beide CIS bataljons blijven bestaan.

HF security zone

RESULTAAT

Vanwege de specifieke taak van het binationale CIS Bn in de ondersteuning van HQ 1 (GE/NL) Corps in diverse inzetopties en de rol die het speelt in de HRF status van het hoofdkwartier waren redenen om dit bataljon te laten bestaan. Echter, ook dit bataljon heeft een bijdrage moeten leveren aan de te behalen reducties. Die bijdrage moest uiteraard komen uit het Nederlandse deel van het CIS Bn. Bij de oprichting van 1 (GE/NL) Corps zijn er diverse verdragen en overeenkomsten gesloten tussen Nederland en Duitsland. Vanwege deze

Operating Radio Relay

Operating Tactical Satellite Comms

verdragen en overeenkomsten kon Nederland niet zo maar eenzijdig de bijdrage aan het CIS Bn reduceren, maar was hiervoor overleg nodig met Duitsland. Dat overleg is gevoerd in de reguliere fora die er al zijn en waarin zaken betreffende 1 (GE/NL) Corps worden besproken tussen Duitsland en Nederland. Elke wijziging moet worden overlegd. Daarom is er voor gekozen om niets te wijzigen in de structuur van het CIS Bn, maar alleen een aantal functionaliteiten te schrappen op basis van de berekening aan benodigde middelen in de meest waarschijnlijke inzetoptie. Netto resultaat is dat er 21 VTE'n verdwijnen uit het Nederlandse deel van het CIS Bn, waarmee de Nederlandse bijdrage aan het CIS bataljon dat aandeel wijzigt van 249 VTE'n (van de in totaal 428 VTE'n) naar 228 VTE'n (van de in totaal 407 VTE'n).

Ook in het verleden beschikte het CIS Bn niet over alle middelen die het nodig had om de verschillende inzetopties af te kunnen dekken. Dat gold onder andere voor twee van de vijf Rapid CIS Elements (RACE) van 2 CIS Coy. Nederland heeft zich garant gesteld om die ontbrekende elementen te leveren, wanneer die voor inzet nodig zouden zijn. Dat is vastgelegd in een *Detailed agreement concerning Assured Availability Subbrace 5&6*. Een van de gevolgen van deze reducties is dat dit document herzien moest worden. Ook dat is uiteraard in overleg gegaan met Duitsland en er is een nieuw document opgesteld *Implementing Arrangement concerning Assured Availability NLD CIS capacity for 1 (GE/NL) Corps*. Voor Duitsland was dit document een van de voorwaarden om akkoord te kunnen gaan met de voorgestelde reducties. Op 14 juni 2012 heeft Duitsland het formele akkoord gegeven voor de reorganisaties en op die datum is ook het genoemde arrangement getekend.

Om reducties te kunnen halen bij 101 CISbat, zonder al te veel afbreuk te doen aan de functionaliteiten, is vooral door 101 CISbat zelf veel creatief denkwerk verricht. Dat bataljon was formeel nog georganiseerd rondom systemen met in elke compagnie communicatiepelotons – met straalzender, HF radio en satcom systemen – en CIS-pelotons. In de praktijk werd al gewerkt met pelotons die een mix aan communicatie- en CIS-systemen hadden. Dat is ook de manier waarop de pelotons feitelijk werden ingezet. Door het bataljon is een slimme constructie bedacht waarbij het aantal benodigde systemen nog steeds aanwezig is, maar op een andere manier georganiseerd in lichte en zware C2 Ondersteunende Modules (C2OM). Gezien de opdracht om VTE'n te reduceren is de bemanning van zo'n C2OM kleiner dan de som van de opgetelde delen op dit moment is. Er komen twee C2 Ondersteunende compagnieën (A- en B-C2Ostcie), die

Out of area Milsatcom

elk voor wat betreft CIS middelen bestaan uit 4 C2OM-pelotons.

Naast deze C2OM's heeft 101 CISbat een aantal schaarse, unieke capaciteiten, die in onvoldoende aantallen beschikbaar zijn om uit te delen aan de C2OM-pelotons, of die om andere redenen centraal gehouden moeten worden. Het betreft hier met name het Mobile CIS Control Centre (MCCC), de modules voor Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking (ICMS), het nieuw in te voeren satcom systeem DTRN, de CIS pool en elementen voor de interne verzorging. Die capaciteiten zijn samengebracht in de Speciale CIS compagnie (SpecCIScie). In totaal zijn met deze nieuwe indeling 36 VTE'n

bespaard. Dat kon natuurlijk niet straffeloos, maar dat heeft een aantal operationele gevolgen, waar ik hierna op in ga.

Het derde element dat is bekeken, zijn de C2-ost elementen bij de eenheden op het niveau brigade, bataljon en zelfstandige compagnie. Daarbij is ook de SBK-capaciteit in beschouwing genomen, in geval een eenheid daar over beschikte. Het bleek dat er nogal wat diversiteit zat in de C2-ost elementen bij de verschillende eenheden. Op brigade-niveau zijn de C2-ost elementen in stand gehouden, vanwege de capaciteit die nodig is bij oefeningen, maar ook bij staftrainingen voor de brigadestaf. Daarnaast kan deze capaciteit indien nodig gebruikt worden om de

Remote networking on Forward Operating Base

Tailormade cabling and installation

C2-ost elementen van de eenheden binnen de brigade te versterken. De SBK-groepen zijn generiek gemaakt. Op bataljonsniveau zijn de C2-ost elementen in stand gehouden bij de pantserinfanteriebataljons en de infanteriebataljons luchtmobiel. Bij de ‘ondersteunende’ bataljons ((pantser)geniebataljons, afdeling veldartillerie en Bevoorrading & Transportbataljons) is het C2-ost element gestandaardiseerd. Daar waar van toepassing is bij de bataljons ook de SBK-groep gestandaardiseerd. De herstelcompagnieën raken hun eigen C2-ost element kwijt, maar houden een kleine F-groep met lijncapaciteit. Steun bij staftrainingen, oefeningen en/of inzet komt in voorkomend geval primair van andere eenheden uit de eigen brigade en eventueel van 101 CISbat (vast te leggen in het CIS ost jaarplan). Bij het Korps Commando Troepen is het C2-

ost element licht uitgebreid met een aantal VTE’n. Die behoefte was een paar jaar geleden al onderschreven, maar tot nu toe was er geen ruimte om deze ook in te vullen. Met deze uitbreiding zal het KCT in staat zijn om zelfstandig de kleine operaties (inclusief voortzettingsvermogen), de operaties met een korte Notice To Move (NTM) en de eigen opleiding en training te ondersteunen. In totaal leveren alle maatregelen op het gebied van C2-ost 43 VTE’n op.

Naast de personele reducties, brengt dit plan ook verschuivingen in materieel met zich mee. Uit de studie bleek dat een deel van de HF-capaciteit en een deel van de straalzenders niet meer nodig is, maar dat de behoefte aan satellietcapaciteit nog steeds groeit. De behoefte aan LAN en WAN capaciteit blijft ook onverminderd bestaan. Daarom is een

VHF CNR antennae at Kamp Holland

deel van het CIS materieel van eenheden die zijn opgeheven (bijvoorbeeld de tankbataljons) niet ingeleverd en afgestoten, maar is heringedeeld om de modulaire indeling bij 101 CIS bat mogelijk te maken.

CONSEQUENTIES

Natuurlijk blijft deze reductie niet zonder gevolgen. Als er gesneden wordt in C2-ost capaciteit terwijl de behoefte er aan eigenlijk niet af neemt, dan doet dat pijn. Met name operationele commandanten voelen die pijn. Er zijn zelfs operationele commandanten, die hebben gepleit om geen reducties op te leggen aan het CIS-veld. Realiteit is dat wanneer er in het hele CLAS wordt gesneden – en op sommige vlakken echt fors – we er niet aan ontkomen dat ook CIS hieraan een bijdrage moet leveren. Wel is het zo dat operationele commandanten en operationele planners zich echt beginnen te realiseren dat C2-ondersteuning een schaars goed is geworden en soms een bepalende factor is geworden bij de planning van oefeningen. Daar waar bijvoorbeeld de reducties op het gebied van logistieke ondersteuning vragen om een concentratie van oefeningen om zo het aantal malen ‘onderhoud na oefening’ te kunnen beperken, vragen de reducties op het gebied van C2-ondersteuning juist om een spreiding van oefeningen, omdat grote oefeningen met veel staven niet meer te ondersteunen zijn. Dat betekent een taak voor de staf van het CLAS om bij de planning van het jaarplan de C2-ondersteuning als belangrijke factor van invloed vanaf het begin mee te nemen en nog meer dan in het verleden te kijken waar beide CIS-bataljons elkaar kunnen en moeten steunen.

De modulaire indeling bij 101 CISbat heeft een aantal gevolgen. Daar hebben we, noodgedwongen, de 1-op-1 relatie tussen materieel en personeel los moeten laten. Dat betekent dat we in beginsel met modules plannen en inzetten en niet meer met individuele uitrustingsstukken. Er zijn modules die 6 verschillende voertuigen hebben met een bezetting van 9 mensen. Die voertuigen zijn een 4-tonner AD, een 4-tonner met shelter t.b.v. het LAN, een 4-tonner met shelter als helpdesk, een MB met tactische satcom-terminal, een straalzender en een lijnvoertuig. Het personeel moet daardoor meer verschillende soorten apparatuur kunnen bedienen en dat betekent dat er meer tijd voor opleiding en training nodig is. Minder functies en minder middelen betekenen ook dat er een grotere druk komt te liggen op de organisatie om die functies dan ook kwantitatief en kwalitatief goed gevuld te houden en het materieel inzetbaar te houden. Dat betekent iets voor de wervingsinstanties, de personeelsdienst en de materieel-logistieke organisatie, die op hun beurt ook allemaal gekort worden.

STAND VAN ZAKEN

In maart 2012 heeft C-LAS de studie Reorganisatie CIS eenheden goedgekeurd. Omdat deze reducties gaan over meer dan 5 VTE'n, moet het formele reorganisatietraject worden gevolgd. Aangezien er momenteel erg veel reorganisatietrajecten lopen, is er voor gekozen om, binnen de spelregels van de SG-aanwijzing 'Uitvoering Reorganisaties Defensie', de procedures voor overleg zo eenvoudig mogelijk te houden. In overleg met de afdeling Organisatie van Staf CLAS is besloten om de reorganisaties in dezelfde drie blokken te laten uitvoeren als hierboven genoemd. Dat betekent dat er een traject is gestart voor 101 CISbat en een traject voor het CIS Bn. De verschillende C2-ost elementen bij de eenheden worden gereorganiseerd als de betreffende eigen eenheid gaat reorganiseren. Voorbeeld: de C2-ost elementen van de herstelcompagnieën gaan reorganiseren wanneer de betreffende herstelcompagnie reorganiseert. Om zeker te stellen dat de reorganisatie van de dat C2-ost element op de juiste wijze gebeurt, is door CLAS een nota uitgegeven waarin de randvoorwaarden staan waaraan het gereorganiseerde C2-ost element moet voldoen en aan wie in voorkomend geval materieel moet worden overgedragen.

Begin april 2012 is het Beleidsvoornemen Reorganisatie 101 CIS bat uitgegeven. Het

Tactical operator Radio Relay

Beleidsvoornemen voor de Reorganisatie van het CIS Bn is na het formele akkoord door Duitsland uitgegeven op 2 augustus 2012. Daarmee zijn ook de twee werkgroepen ingesteld die het concept Voorlopig Reorganisatie Plan (cVRP) moeten gaan opstellen. Op het moment van schrijven van dit artikel is het opstellen van beide cVRP's in volle gang. Planning is dat de reorganisaties per 1 april 2013 een feit moeten zijn.

NAWOORD

Op dit moment, oktober 2012, wordt onder voorzitterschap van commandant 101 CISbat, lkol Detlev Simons, het legerplan 1602 opgesteld en wordt onder voorzitterschap van commandant CIS Bn, lkol Kees Verdonk, legerplan 1614 opgesteld. Kol Frank Peersman heeft de rol van projectmanager Reorganisatie CIS eenheden overgedragen aan lkol Edwin Saiboo.

Installing Tactical Comms on Forward Operating Base